

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Additio Ad Qvæstiones Selectas in 1. 2. S. Thom. olim
impressas**

Requesenius, Josephus M.

Romæ, 1675

Sectio I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38791

DISPUTATIO III.

De effectibus Peccati originalis.

F Vse tractavi de peccato originali lib. 3. de pecc. disp. 19. nunc addam nonnulla, quæ desiderantur ad completam de eius effectibus explicationem.

SECTIO I.

An peccatum Adæ intulit privationem auxilij sufficientis, ac antecedentem necessitatem peccandi, & fuit causa reprobationis omnium Damnatorum.

136 **V** Trumque affirmat ex Augustino Henricus cap. 3. §. 6. vers. lex igitur ex Augustino, ubi ait, licet humanum genus ex peccato primi parentis incurrerit antecedentem necessitatem peccandi, Christi tamen beneficio sublata est, & vers. nam si lex, arguens contra Doctores asserentes legem datam homini habere secum necessario connexam gratiam sufficientem, quæ ad præcepta im-
plen-

plenda iuaret, inquit, si lex, ut obliget, infert semper assistentiam gratiæ sufficientis, sequeretur gratiam sufficientem ad obseruantiam legis necessariam, non fuisse amissam ex peccato Adæ, quod licet à pluribus concedatur, puto esse falsissimum, & cap. 4. §. 10. vers. expedienda est hic difficultas, ait, Adam ex peccato perdidit sibi, & nobis auxilium constituens potentiam proxime expeditam ad perseuerandum, quare priuatio huius potentie in nobis, est pena primi peccati, nam secundum gratiam datur, non secundum debitum. Ob idq; vers. hanc priuationem relictam infert hanc potentiam, iuste à Deo negari posse, cum ex primo peccato non debeat. Aduerte autem, ab Henrico non agnoscitur aliam potentiam sufficientem, quam potentiam proxime expeditam, ideoque potentiam remotam, quam collatam dicit homini lapsò, non est per ipsum, potentia sufficiens, dum nunquam in eo tract. appellauit sufficientem, uti appellasset, si eam admisisset tamquam speciem potentie sufficientis, di-

distinctam ab alia specie potentia
sufficientis, nimirum potentia pro-
ximè expeditæ. quod animaduertas,
velim, Lector, ne putes ab ipso ad-
mitti potentiam sufficientem, cum
admittit remotam, & negari solam
sufficientem proximam; ob idque
cap. 3. §. 6. vers. *nam si lex, dicit, fuis-
se amissam gratiam sufficientem ne-
cessariam ad obseruantiam legis, non
vero sufficientem proximam, quia
non agnoscit duas species sufficien-
tiæ, quarum vna, & non alia ne-
getur.*

137 Addit præterea dicto cap.
4. §. 10. vers. *est igitur celebris pecca-
tum originis esse causam reprobatio-
nis omnium damnatorum, quia vero
in baptizatis est remissum originale
quoad culpam, ideo subdit, causam
reprobationis baptizatorum esse ra-
dicaliter in solo originali, proxime
vero, & formaliter in actuali; his
verbis. Nullo pacto conceditur ho-
minem baptizatum damnari propter
originale formaliter, & esse ratione il-
lius, ut causa proxima reprobatum, sed*
di-

dicimus originale radicaliter esse causam reprobationis fidelium, qui damnantur, quatenus ab illo ortum habuit privatio potentia expedita ad perseverandum, sub qua, preciso auxilio speciali Dei, homo labitur in peccata, ob qua proxime, & formaliter à Deo damnatur, &c. Sed inconsequenter loquitur diversimode de baptizatis, ac non baptizatis, nam cum ex una parte, eadem impotentia, ac necessitas antecedens, qua æque remanet in utrisque, siue culpa originalis sit remissa in illis, & non remissa in istis, habetur tanquam effectus poenalis peccati, non minus, ac est concupiscentia, ut ait dicto §. 10. vers. est igitur celebris, & vers. igitur precipue, ac vers. obijciunt plures, ex altera vero ab hac impotentia oritur lapsus in peccatum, non est cur, potius de fidelibus, quam infidelibus, diverso modo explicet causam damnationis.

138 Quare duo hic seiunctim inquiram, & primo an in rei veritate, & iuxta doctrinam fidei, contraxerint

runt posterius, in pœnam originalis, impotentiam antecedentem ad non peccandum, & necessitatem antecedentem peccandi, & an fuerit denegata posterius potentia sufficiens, quam Auctor appellat potentiam proximam expeditam, ex cuius defectu moriantur cum impœnitentia finali, & damnentur. secundo an hæc impotentia sit dogma Augustinianum.

§. I.

Examinatur quid de rei veritate.

139 **P**rima conclusio: in pœnam peccati Adæ non fuit sublatum reprobis auxilium sufficiens, seu potentia proxime expedita ad obseruantiam mandatorum, aut contracta necessitas antecedens ad peccandum. Ita Magister in 2. dist. 25. ubi distinguens tres modos libertatis, scilicet, à necessitate, à peccato, & à miseria, ait, *libertas à necessitate ante, & post peccatum, æque est in libero arbitrio, & infra, libertatem à*
se-

seruitute peccati, homo peccando amisit, non tamen à necessitate, inquiens, Augustinus dicit in Enchir. cap. 30. quod homo male utens libero arbitrio, & se perdidit, & ipsum, quia perditam est per peccatum libertas, non à necessitate, sed à peccato, qui enim facit peccatum, seruus est peccati, ac tandem concludit, liberaliter seruit, qui sui Domini voluntatem libenter facit, & per hoc ad peccandum liber est, qui peccati seruus est. Magistrum sequitur S. Thom. in 2. dist. 25. art. 4. ad 1. sic loquens, libertas à necessitate sequitur naturam potentia, & ideo per actus, & habitus non variatur, & ar. 5. in corp. si consideretur libertas secundum id, quod remouetur perfecta coactio, sic erit libertas à coactione, ac necessitate, quæ quidem per se, & semper liberum arbitrium comitatur, & in littera dicitur, quod in omnibus inuenitur, sine quo peccatum imputari non posset: & ad 1. libertas à necessitate omnibus statibus (hoc est innocentia, & gloria) communis est, licet libertas à miseria duobus statibus communis sit.

Hinc

Hinc S. Doct. enumerans omnes pœnalitates, ortas ex originali, tam in anima, quam in corpore in 2. dist. 29. art. 5. & 22. quæst. 164. ar. 2. nunquam meminit huius pœnæ, priuationis auxiliij sufficientis, ac necessitatis antecedentis ad peccandum, quam proculdubio non reuicisset, si ex peccato contractam existimasset. Magistrum, & S. Thom. sequuntur communiter Doctores, infra citandi.

140 Sed arguo primo: ea solummodo dona amiserunt posteri in pœnam peccati Adæ, quæ meruissent per eiusdem obedientiam, sed per obedientiam Adæ erant tantummodo consecuturi dona gratuita, nempe immortalitatem, integritatemque naturæ, non vero potentias, ac vires naturales ad non peccandum personaliter, seu ad vitandum malum, & prosequendum bonum, ergo per peccatum primi parentis non fuit sublata potentia sufficiens ad obseruantiam legis: maior est certa, minor patet, quia pactum Dei cum Adamo fuit de solis donis

L

gra-

gratuitis, non vero de principijs, ac perfectionibus naturalibus debitis naturæ secundum sui existentiam, & constitutionem, ideoque recte Lessius lib. 13. de perfect. diu. num. 144. ait, *per peccatum originale, non meriti sunt priuari donis naturalibus, sed solis gratuitis; unde quia immortalitas, & subiectio appetitus erat donum gratuitum, non vero potestas libera ad non peccandum, idcirco posterius per peccatum originis contraxerunt necessitatem moriendi, à qua non poterant, nisi per gratiam liberari, non vero necessitatem peccandi personaliter, ut bene adnotauit S. Thom. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. ubi proponens sibi hoc argumentum, mors ex peccato consecuta est, ergo ubi est necessitas moriendi, ibi est necessitas peccandi, sed in isto statu est necessitas moriendi, ergo & peccandi, sic respondet; Ad 5. dicendum, quod mors non respondet pro pœna cuiuslibet peccato, sed peccato primæ transgressionis, ex quo tota natura infecta est, unde sicuti à necessitate moriendi, homo non libera-*
tur

tur nisi per gratiam, ita & à necessitate subiacendi peccato per originem à parentibus in posteros transfuso, non tamen oportet, quod homo necessario in peccatum mortale labatur; & dist. 33. quæst. 2. art. 1. in corp. expresse docet, posteros solummodo priuatos fine supernaturali, ad quem donum ex peccato subtractum ordinabat, nulla alia pœna debetur originali, nisi priuatio visionis, & illius finis, ad quem donum subtractum ordinabat. Vnde sic ulterius arguo; non valet ex D. Tho. sic arguere; homo in pœnam originalis contraxit necessitatem moriendi, ergo & peccandi, quia illud primum fuit impositum, in pœnam, non vero secundum; aliter non posset impugnari, qui ultra impotentiam non peccandi, adderet impotentiam non videndi, aut comedendi, cū non sit maior ratio, cur deperdita sit vna, & non alia perfectio existens intra ordinem naturæ, vtpatet.

141 Urgeo; pactum cum Adamo non fuit de eleuanda natura, eique tribuendi potentias super-

naturales, quia hæ, non minus congruunt naturæ eleuatæ, ac congruunt naturæ puræ potentiæ naturales, ergo sicuti homo purus non amitteret in pœnam peccati libertatem à necessitate, aut potentias ad bene operandum, sed solum ius ad affectionem sui finis, & amicitiam cum Deo tanquam Auctore naturali, ita Adam, eiusque posteritas non amittit peccando statum eleuationis, ac potentias eidem statui connaturales, sed ius proximum, & immediatum ad amicitiam, ac beatitudinem supernaturalem, aliaque dona, quæ etiam intra eundem ordinem eleuationis, sunt pure gratuita, & indubitata, nimirum Immortalitas, impassibilitas, subiectio appetitus, libertas à seruitute, aliæque perfectiones contentæ in dono integritatis, vt aiunt Magister, & S. Tho. supra laudati.

142 Dices ad hominem, homo per peccatū originale amittit ius ad beatitudinem, ergo & potentiã ad media, hoc est, sãctas operationes, quibus acquiritur. Resp. tunc solum amitti po-

ten-

tentiã ad media, quoties amittitur ius & capacitas ad finem, at cum remaneat homini lapso capacitas recuperandi amicitiam per pœnitentiam, & alios actus bonos meritorios de congruo, remanet pariter potetia ad beatitudinem cõnexam cum amicitia. Et retorqueo argumentum: homo purus non deperderet per peccatum vires sufficientes ad recuperandam beatitudinem naturalem, ergo nec homo eleuatus eas deperdit ad recuperandam beatitudinem supernaturalem. Distinguo igitur consequens amittit potentiam ad media, per quæ tanquam per merita condigna recuperet beatitudinem concedo, tamquam per merita congrua nego.

143 Arguo 2. impotentia ad non peccandum, vel resultat naturaliter, seu ex natura ipsius originalis, vel consequitur in pœnam ex libera voluntate Dei: non primum, quia peccatum originale, vel actuale non relinquit, nisi inclinationem, non vero necessitatem ad repetendum actum similem, vt constat in-

ductione, neque enim qui semel commisit aliquam intemperantiam, vel furtum, euadit impotens ad temperate comedendum, & ad seruandas leges Iustitiæ, vnde si actus producant habitum facilitantem, non vero necessitatem, multominus hanc impotentiam, seu necessitatem inducit vnum peccatum originale, quod est minus graue, quam actuale. nec secundum, quia inter poenalitates ortas ex originali, non recensent Patres, & S. Thom. hanc impotentiam, sed ignorantiam, infirmitatem, ac difficultatem, quæ diminutionem, non carentiam virium denotant, vt mox declarabo. Urgeo, malitia peccati semel commissi non importat priuationem potentiaë sufficientis ad non transgrediendam legem, neque illam meretur, vt poenam infligendam à Iudice, ergo: antecedens probatur, grauius est peccatum personale, quam originale, cum illud committatur voluntate propria, hoc vero aliena capitis, sed Angeli præuaricatores, non amiserunt per
pec-

peccatum vires naturales, ac potentiam sufficientem ad non peccandum de nouo, ergo potiori iure eam non amiserunt posteri per peccatum originis; vnde eodem prorsus modo loquitur de Angelo transgressore, ac homine lapsa, quoad virium naturalium sufficientiam S. Thomas in 2. dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3. his verbis. *Ad tertium dicendum; quod bona naturalia dicuntur dupliciter, vel in se considerata, secundum quod debentur naturæ ex proprijs principijs, & sic nec homo, nec Angelus per peccatum, aliquid naturalium amisit, vel in aliquo diminutus est, cum Dionys. integra data naturalia in Angelis peccantibus permanere dicit.*

144 Dices primo: communis Patrum vox est, hominem ob peccatū primi parentis, non solum fuisse spoliatum gratuitis, sed etiam vulneratū in naturalibus, hoc autem vulnus supra spoliationem, addit impotentiam ad bene, vel male operandum. Retorqueo argumentum Patres dicunt vires arbitrij fuisse peccati vulnere

debilitatas, non extinctas, sed vires non extinctæ, quamvis debiles, includunt sufficientiam, ergo vires naturales, licet per peccatum debilitatæ, non amiserunt actiuitatem sufficientem ad non male, seu bene operandum; ratio à priori: aliud est virtutem esse insufficientem, aliud vero debilem, quemadmodum, aliud est membrum corporis esse infirmum, aliud insufficientem ad vsum vitæ, imo si esset insufficientem, non tam diceretur infirmum, quam mortuum, ergo sicuti sola extinctio virtutis dicit carentiam sufficientiæ, ita mera debilitas non excludit sufficientiam, quamvis includat carentiam roboris, & ita docet S. Thom. in 2. dist. 28. art. 2. in corp. cum peccatum, inquit, bona naturalia non tollat, sed diminuat, illud quod ad naturam potentie naturalis pertinet, homo per peccatum amittere non potest, etsi in illo infirmetur; cum igitur libera electio, vel fuga boni, seu mali, ad naturam liberi arbitrij pertineat, non potest esse, ut per peccatum subtrahatur homini facult-

cultas fugiendi peccatum, sed solum, quod minuatur, ita scilicet, quod illud peccatum, quod homo antea vitare de facili poterat, postmodum difficulter vitet, & ad 2. libertas arbitrij est immutata ob peccatum, non tamen sublata; & dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3. bona naturalia, secundum quod ordinantur in finem ultimum diminuta sunt in Angelo, & homine, non penitus amissa, in quantum uterque factus est minus habilis, & magis distans à finis consecutione, & propter hoc dicitur spoliatus gratuitis, & vulneratus in naturalibus, & ad 5. huius habitatis diminutio, pœna est hominis. Distinguo igitur antecedens, est vulneratus, ac diminutus in naturalibus per priuationem potentiaë sufficientis, nego: per priuationem maioris habitatis, & facilitatis ad affecutionem vltimi finis, vt loquitur S. Tho. transeat. Eadem solutio applicanda est Tridentino, asserenti in decr. de pecc. orig. sess. 5. totum hominem per peccatum Adæ fuisse secundum corpus, & animam in deterius immuta-

tum, eadem, inquam, per immutationem, qua eius vires fuerunt diminutæ, non penitus extinctæ, nec cum eo robore, quo præditæ erant in statu innocentia.

145 Instas, ergo homo lapsus potest dici naturaliter integer, ac homo purus, etiamsi amiserit donum integritatis. Resp. affirmative, si sumatur integritas pro principijs intrinsicis, ac perfectionibus naturalibus debitis naturæ, in ordine ad bene operandum, cogitandum, & iudicandum, vt ait Suarez proleg. 4. cap. 4. num. 9. secus vero si sumas integritatem pro facultatibus gratuitis, ac superadditis in statu innocentia, & amissis per peccatum.

146 Dices 2. alia est denominatio spoliati, alia vero vulnerati, sed illa habetur per amissionem gratuitorum, ergo hæc per amissionem alicuius boni naturalis, quod est condistinctum à gratuito, & amissum per vulnus peccati. Resp. cum S. Thom. in 2. dist. 29. quæst. 1. art. 1. ad 4. & dist. 30. quæst. 1. art. 1. ad 3.
&

& ad 5. hominem dici vulneratum in naturalibus, non per amissionem boni naturalis intrinseci, sed solius facilitatis, quam perdidit mediante fomite, & contrarietate appetitus sensitivi, à qua redditus est minus habilis, & promptus ad consequendum finem: ideoque illa eadem rebellio, quæ secundum se considerata, non erat vulnus, sed proprietas, & conditio naturæ, denominatur postea vulnus pœnale inflictum in pœnam peccati, quemadmodum eadem carentia visionis, quæ non esset pœnalis homini spectato secundum sua naturalia, denominatur pœnalis, in quantum data est illi in pœnam peccati, ut habet S. Th. citatus.

147 Dices 3. tibia clauda, quamdiu manet clauda, non potest non claudicare, aut motum rectum efficere, ergo neque voluntas rationalis claudicans per peccatum, potest efficere motionem rectam. Nego paritatem, quia non est in potestate naturæ superare claudicationem, sicuti est in potestate voluntatis libe-

ræ vincere difficultatem ortam ex peccato ad vitandum malum, & amplectendum bonum; & ita docet S. Thom. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. ubi proponens hoc argumentum, habens pedem claudum, non potest ambulare, nisi claudicando, sed peccatum est quædam curvitas voluntatis, ergo homo in statu peccati, non potest non peccare; sic respondet; Ad 4. dicendum, quod ratio illa tenet in illis, quæ agunt propter necessitatem nature, in quibus de necessitate operatio sequitur, secundum exigentiam perfectionis, & defectus operantis, non autem in voluntarijs, quia homo habens virtutem, potest non uti virtute, sed in contrarium usum exire, & habens habitum vitiosum, potest non uti habitu illo; eadem habet quæst. 26. de ver. art. 12. ad 4. non est in potestate tibiæ, ut utatur curvitate, vel non utatur, ideo oportet omnem motum tibiæ curvæ claudicationem esse, liberum vero arbitrium potest uti, vel non uti sua curvitate. Et retorqueo argumentum, non valet hæc paritas, tibia sana non

potest claudicare, ergo voluntas sana
nequit claudicare, ita neque hæc alia,
tibia clauda nequit efficere motum
rectum, ergo neque voluntas in-
firma.

148 Arguo 3. euertens præci-
pium fundamentum Aduersariorum
refundentium impotentiam ad non
operandum malum in originale
tamquam causam adequatam. Actus
bonus non adimit potentiam ad fa-
ciendum actum malum, aliter homo
posset vnico actu fieri impeccabilis,
ergo nec actus malus adimit poten-
tiam ad faciendum actum bonum,
reddens operantem necessario pec-
cabilem; vnde sicuti voluntas vt
pote libera, quamuis bene disposita
per habitum, potest non vti bona
dispositione, sed illam vincere, ac
peccare, ita & male disposita per
habitum vitiosum, potest contra il-
lam prauam dispositionem bene ope-
rari, ideoque habitus tam boni, quam
mali, non tollunt, quin homo affe-
ctus tali habitu fit potens ad bene,
vel male agendum, vt habet S. Tho.
in

in 2. dist. 28. art. 2. ad 4. homo habens virtutem potest non uti virtute, & in contrarium usum exire, & habens habitum vitiosum, potest non uti habitu illo. Urgeo maior inclinatio confurgit in voluntate ad repetendum actum elicitum voluntate propria, quam aliena, sed voluntas potest male operari vincendo inclinationem relictam ex vno, vel pluribus actibus bonis personalibus, vt de facto contigit in Adamo habente vires robustissimas, sine vlllo fomite, & vt loquitur Augustinus, cum tanta non peccandi facilitate, & contigisset in homine innocente in puris naturalibus, ergo à fortiori potest bene operari superando inclinationem relictam ex actu prauo, & alieno capitis, sane si dentur duæ inclinationes contrariæ, quarum vna confurgens ex frequentatione actuum, & impellens ad bonum honestum est maior; alia vero tendens ad bonum inhonestum est minor, vt potest orta ex vno tantum actu alieno capitis, non videtur, quomodo illa
pri-

prima inclinatio etiam intensa sit vincibilis, nec reddat hominem impotentem ad peccandum, & hæc secunda, quamuis remissa, & orta ex vnica actione peccaminosa, sit inuincibilis, reddens hominem impotentem ad non peccandum. Rursus, homo innocens in pura natura posset vitare peccatum, ergo etiam homo lapsus habens solum originale, per quod, parum, ne dicam nil, inclinatur ad malum, dum illam actionem non facit per se ipsum, sed per alium.

149 Arguo 4. homo in pœnam originalis non meruit ademptum, sibi esse statum viæ, aliter statim ac infunderetur anima in corpus, vti in eo instanti animationis contraheret maculam originalem, ita inciperet esse in termino, contra vniuersalem sensum Ecclesiæ agnoscentis statum viæ, & militiæ, ac statum termini, & retributionis, ergo non incurrit impotentiam perpetuam ad obseruantiam legis; consequentia probatur; status viæ differt à statu
ter-

termini, per hoc, quod viator habet virtutem ad recte ambulandum, si velit, quam eo elapso amittit, ac succedit status termini; qua de causa Euthimius super illa verba Matth. 22. *ligatis manibus, ac pedibus projicite in tenebras exteriores*, docet in vita præfenti non ligari viatoribus manus ad opus, aut pedes ad rectum iter vinculo necessitatis, & impossibilitatis, quia hoc ligamen pro tempore alterius vitæ referuatur, *cateenam, inquit, vocat cessationem operis, quæ manibus, ac pedibus perficitur, tunc enim cessabit peccatorum operatio, nec enim, vel una actio ad Iudicem placandum dabitur, operationis siquidem præfens tempus est, futurum retributionis; & ideo sapiens Ecclesiastici 51. 38. distinguens duo tempora præfentis, & futuri sæculi, sic hortatur peccatores, operamini opus vestrum ante tempus, & dabit vobis mercedem vestram in tempore suo, hoc est, ut ait Cornel. ibi. in comm. facite opera bona in præfenti vita, ut in futura mercede donentur. Eadem*

dem

dem habet Nycetas in illud Iob 34.
 nec enim ultra in hominis potestate
 est, ut veniat ad Deum in iudicium,
 inquit, hoc quidem tempore bonum,
 & malum est in nostra potestate, verum
 in eo, quod consequitur, a quo, eius rei
 erit nobis erepta facultas; nec enim rei
 gerenda optionem daturus est amplius.
 Hinc sic ulterius vrgeo, manuum,
 pedumque ligatio ex Bernardo tr.
 de gr. & lib. arb. aliisque Patribus est
 omnimoda potestatis ablatio, sed
 hæc ligatio, per quam ex iisdem Pa-
 tribus significatur impotentia ad re-
 cte operandum, & ambulandum in
 via salutis, non est posita homini in
 hac, sed in alia vita, quando vnus-
 quisque iudicandus est, ergo impo-
 tentia, seu carentia auxilij sufficien-
 tis, non inest homini in hac vita,
 vnde sic concludit S. Fulgentius
 ep. 4. ad Probum, prope initium;
*presens vita nobis semper est via, in
 qua semper habemus, ubi possumus
 proficere.*

150 Arguo 5. de fide est præ-
 cepta naturalia dilectionis Dei, &

pæ-

poenitentiae obligare subditos, ergo de fide est, hominem lapsum habere potentiam sufficientem ad eorum obseruantiam, quia sine hac potentia cessaret obligatio obseruantiae; ideoque merito Origenes hom. 12. in cap. 21. Num. irridet tamquam fatuos, qui negant homini potestatem ad exequendum quidquid à Deo praecipitur, inquiens, *& nunc Israel audi quid Deus poscit à te. Erubescant illi haec verba, qui negant in homine esse liberum arbitrium. Quomodo posceret Deus, nisi haberet homo in sua potestate, quod poscenti Deo deberet offerre?* Rursus de fide est non esse vanas promissiones diuinas, quibus spondet gloriam, tamquam praemium bene operanti, *vincenti dabo coronam gloriae*, ergo cum conditio victoriae, & sanctae operationis non possit adimpleri ex defectu potentiae sublatae ab ipso Deo promittente, oportet, vt in promissario dentur vires ad ponendam conditionem.

151 Arguo 6. qui habet impotentiam antecedentem ad non peccan-

candum contra legem, nec vim tollendi talem impotentiam, non peccat violando legem, sed adultus cum primo transgreditur legem naturalem peccat de nouo peccato personali distincto ab originali, ergo ex originali non contraxit impotentiam antecedentem: minor est certa, aliter nullus adultus damnaretur ob actuale, sed ob solum originale, quod erroneum existimo. Maior est pariter certa, & probatur; peccatum non committitur, nisi ab habente potestatem liberam illud non committendi, vt probavi disp. antecedenti, sed vbi est impotentia non est potentia, nedum potentia libera, ergo nec peccatum. Urgeo ideo paruulus, non peccat personaliter, quia deficiente lumine rationis non habet vires sufficientes ad vitandum malum, sed etiam adultus compositionis, deficiente sibi potentia sufficiente, caret viribus sufficientibus ad non peccandum, ergo non peccat personaliter: consequentia est manifesta, æque impotens est ad
ope-

operandum, qui nullas habet vires, ac qui habet aliquas, sed insufficientes, unde si sint duo, quorum vnus habeat currum, sed non equos, alter nec currum, nec equos, vtique ambo sunt simpliciter impotentes ad iter faciendum cum curru, licet habens solum currum, sit minus indifpositus ad cursum, quam carens curru, ergo licet adultus præcise, vt pol- lens vsu rationis, habeat aliquas vires incompletas, quas non habet paruulus, si tamen hæ non sint suffi- cientes ad non peccandum, ambo di- cuntur ob impotentiam æque pec- care, vel non peccare peccato per- sonali. Quod si adhuc velis peccare reprobum adultum, non vero paruu- lum, quamuis æque impotens sit ille ad seruanda mandata, hic ad mo- riendum in vtero, vel extra vterum maternum cum originali sine bap- tismo, tunc adultus torqueretur in in- ferno, puer è contrario esset immu- nis à pœnis, quæ diuersitas, stante æqualitate impotentix, damnaret potius, quam commendaret largissi- mam

nam Dei misericordiam, ac suauissimum diuinæ prouidentiae ordinem.

152 Dices cum Henrico cap. 4. §. 10. *vers. expedienda est hic difficultas, & vers. obijciunt plures*, posteros peccare, etiamsi nequeant vitare peccatum, quia sufficit ad peccandum, de nouo, si impotentia, seu amissio potentiae sufficientis, per quam poterant non peccare, sit inflictæ in pœnam præcedentis peccati originalis, quæ per baptismum non tollitur, sicuti non tolluntur rebellio, mortalitas, passibilitas, aliæque pœnalitates, quas incurrit genus humanum ob peccatum sui capitis. Resp. me supra demonstrasse impotentiam ad non peccandum, nec esse proprietatem naturaliter consequentem ad peccatum prius commissum, nec impositam à Deo in pœnam originalis. Verum, vt appareat imbecillitas euasionis, & obstruatur os loquentium falsa, do hanc impotentiam per modum pœnæ, & sic probo, non posse in ea hypothesis hominem denuo peccare. Effectus, qui est

est solummodo malus, & liber in
causa, non habet aliam formalem
malitiam, ac libertatem, quam liber-
tatem, & malitiam suæ causæ, sed
transgressio mandatorum Dei, se-
quens ex impotentia antecedenti ad
non transgrediendum, inducta in
posterios in pœnam originalis, est
mala, ac libera in originali, tam-
quam in sua causa, ergo non habet
aliam malitiam, & libertatem quam
causæ: minor patet; quia homici-
dium non alio modo vitari potest,
quam vitando ebrietatem, ideo non
est peccaminosum, nec liberum, nisi
in causa, sed posterius nō poterat alio
modo vitare transgressionem perso-
nalem, nisi vitando originale, ergo
non vitato originali, transgressio po-
steri, non est mala, & libera in se,
sed in causa; cum tam ex ebrietate
quam ex originali, eadem sequatur
impotentia ad cauendam occisio-
nem, ac transgressionem. Urgeo
non minus homo lapsus traxit ex
originali impotentiam ad non trans-
gredienda mandata, quam ad vitan-
dam

dam mortem, & impediendum motus deordinatos concupiscentiæ contra rationem, vt habet Henricus cap. 4. §. 10. vers. *obijciunt plures*, tum sic: ideo homo carens dono integritatis in pœnam originalis, non peccat non vitando mortem, ac rebellionem carnis, quia est impotens vitare vtrumque, quamuis hæc impotentia sit contracta, tamquam ex causa, ex originali, in pœnam eiusdem originalis, siquidem Tridentinum definit concupiscentiam, eiusque motus indeliberatos non esse peccatum, sed effectus peccati, ergo nec homo impotens ad non violandam legem in pœnam originalis, peccat violando legem, etiamsi talis impotentia sit effectus peccati.

153 Confirmo hoc idem his exemplis, pone duos homines, quorum vnus careat pecunijs sine culpa, alter vero in pœnam proprij criminis, hic sane priuatus bonis non peccat non erogando eleemosynam egenis existentibus in extrema necessitate, quibus ex præcepto esset subuenien-

niendum: Rursus obligetur Titius ex præcepto, aut voto ad deferendam proprijs manibus facem accensam tempore, quo defertur sacra hostia in viaticum moribundis, deinde vero in pœnam delicti sint illi recisæ manus, hic profecto carens manibus, non peccaret contra votum, aut præceptum, non deferendo facem, ergo etiamsi Adam ob inobedientiam perdidit sibi, ac posteris potentiam sufficientem ad seruandam legem naturalem, & ad non perseverandum in peccato, non erit culpabilis noua transgressio, ac perseverantia in peccato, ob amissionem potentia, cum qua tantummodo poterat legem implere, & non perseverare in peccato; quare si Deus amputaret Caio pedes in pœnam homicidij, quis, nisi stultus dicet Caium non ambulando peccare, contra legem præcipientem ambulationem; etiamsi impotentia ad ambulandum sit effectus pœnalis ortus ex homicidio.

154 Hinc Augustinus ea, quæ
sunt

funt sine potentia ad oppositum, non appellat propriè, & absolutè peccata in se, sed minus propriè, seu per denominationem à causa, cuius sunt effectus, vt habet lib. 3. de lib. arb. cap. 18. inquit, illud, quod ignorans quisque non rectè facit, & quod rectè volens facere non potest, ideo dicuntur peccata, quia de peccato illo libera voluntatis originem ducunt, illud enim procedens meruit ista sequentia, nam sicut linguam dicimus non solum membrum, quod mouemus in ore, dum loquimur, sed etiam quod huius membri motum consequitur, idest, formam, tenoremque verborum, secundum quem modum, dicitur alia lingua græca, alia latina, sed non solum peccatum illud dicimus, quod propriè vocatur peccatum, libera enim voluntate, & à sciente committitur, sed etiam illud, quod iam de huius supplicio consequatur, necesse est. Quare vti ex Augustino appellatur propriè lingua, membrum quod mouemus in ore, & minus propriè, seu denominatiue, tenorem verborum, ex cuius diuersitate dicimus,

M

aliam

aliam esse linguam græcam, aliam latinam, eo quia ex motu illius membri consequitur, ita appellatur proprie peccatum, quod committit voluntas cum potentia sufficienti, & libera ad oppositum, effectus vero ad illud consequentes dicuntur peccata, sed minus proprie per denominationem à causa peccaminosa, ex qua necessario deriuantur, vti sunt aliæ pœnalitates, nempe concupiscentia, mortalitas, passibilitas, & alia huiusmodi.

155 Dices 2. si ego præuideam me in ebrietate occisurum Petrum, utique dicor peccare peccato ebrietatis, & homicidij, quamuis occisio sit solum volita, & libera in causa, ergo etiam in casu præsentis. Nego paritatem; nam sicuti incidens in morbum ex intemperantia, vel alia mala causa, ob quam nequit interesse sacro, & ieiunare, non est reus omissionis sacri, vel fractionis ieiunij, quia licet culpabiliter contraxerit morbum, ex quo necessario fit impotens obseruare vtrumque præceptum

p
ca
af
A
ac
co
tr
ne
ta
or
G
au
do
qu
ex
qu
ex
m
ipl
ac
de
pt
ait
ca
cu
na
ne

ptum, attamen noluit, nec intendit
 causam morbi, vt non ieiunaret, nec
 assisteret sacro, ita pariter, cum nec
 Adam, nec posteri præuiderint, vel
 acceptauerint hanc impotentiam,
 connexam parte cum originali, ac
 transgressiones inde consequentes,
 nequeunt transgressiones esse pecca-
 ta distincta à sua causa, nempe ab
 originali, quare cum S. Tho. 3. con.
 Gent. cap. 160. & Ferrar. ibi §. quia
 autem posset, & §. ex ista responsione
 docet posse imputari ad culpam ali-
 quod impossibile, si fiat impossibile
 ex culpa præcedenti, ex qua relin-
 quitur, *sicuti ebrius ab homicidio non
 excusatur, quod per ebrietatem com-
 mittit, quam sua culpa incurrit, scias
 ipsum loqui de homicidio præuiso, &
 acceptato in ebrietate, non vero in-
 dependenter à præuisione, & acce-
 ptatione in causa; ideoque recte
 ait Augustinus lib. 22. contra Faustum
 cap. 4. incestum patratum à Loth
 cum filiabus, non meruisse aliam pœ-
 nam, quam debitam ebrietati, quia
 nec fuit præuisus, nec voluntarius ni-*

si in causa ebrietatis, ut notat Bell. lib. 2. de grat. & lib. arb. cap. 7. §. *at neque hæc solutio.*

156 Arguo 7. si in pœnam originalis deberetur homini impotentia ad non peccandum non haberent homines motium agendi gratias Deo ob eorum creationem, consequens ab omnibus rejicitur, ut falsum, ergo & antecedens. Sequelam probo: creatio cum impotentia ad non peccandum, nil aliud afferret, quam impotentiam consecutionis finis, ac necessitatem damnationis connexam cum impotentia bene operandi, & non peccandi, quis autem agnoscat, ut benefactorem, qui ponit ipsum in eo statu, in quo est impotens ponere media necessaria ad consecutionem sui finis, vti sunt vitatio peccati, & recta operatio, quapropter Augustinus, ut omnem à reprobis amoueret occasionem querelæ, ac motium non laudandi suum Creatorem, scripsit lib. 3. de lib. arb. cap. 16. initio, homines duo bona agnoscere debere sibi à Deo colla-

lata, scilicet esse naturæ, & potentiam ad bene esse; his verbis: *omnia ergo illi debent, quidquid sunt, in quantum naturæ sunt, deinde quidquid melius possint esse, si velint, quæcumque acceperunt ut velint, aut quidquid oportet eas esse, ex quo paulo post infert; dum homines non faciunt id, quo meliores sint, non est culpa conditoris, qui dedit potestatem ad faciendum, sed solius hominis, qui noluit ea potestate uti ad id, quo melius esse potest, ac proinde non culpandus, sed laudandus à creatura, cui contulit potentiam sufficientem ad bene essendum, quamuis pro suo libito ad hunc finem ea non utatur, inquiens, dum non facit quisquis quod debet, nulla culpa est conditoris; si enim tu laudaris vidēdo, quod facere debeas, quanto magis ille, qui & velle præcepit, & posse præbuit, & non impune nolle permisit. Hinc sic argumentor; Augustinus docet creaturas, in prima sui productione, duo bona accepisse à Deo, scilicet esse naturæ, & potentiam, qua meliores esse possint,*

eique pro utroque beneficio gratias agendas, ergo si creatio præbet reprobis materiam laudandi Deum, dantem illis esse, ac posse melius esse, falso dicitur in pœnam originalis sublatam creaturis potentiam ad bene essendum.

157 Arguo 8. ubi adest necessitas, & impotentia antecedens ad non peccandum, adest sola libertas à coactione, sed posteri contraxerunt ex peccato Adæ necessitatem, & impotentiam antecedentem ad non peccandum, ergo peccant cum sola libertate à coactione; hæc autem propositio rejicitur à S. Thom. in 2. dist. 25. art. 5. in corp. *libertas à coactione, ac necessitate in omnibus inuenitur, sine quo peccatum imputari non posset; & damnatur à Pontificibus Innocentio X. & Alexandro VII. contra Iansenium, eiusque affectas; quare qui dicunt hominem peccare cum impotentia ad non peccandum, dicunt duo contradictoria, nempe peccare, ut aiunt, & non peccare, quia sine potentia suf-*
fi-

ficienti, & libertate à necessitate non peccatur? vt ait Augustinus lib. de vera relig. cap. 13. aut negandum committi peccatum, aut fatendum à voluntate committi, hoc est, vt deinde subdit, per voluntatem oppositam, necessitati.

158 Arguo 9. ex plurimis scripturæ testimonijs, in quibus Deus hortatur, & vocat peccatores ad pœnitentiam Sap. 12. eos, qui exerrant, corripis, & de quibus peccant, admones, & alloqueris, vt relicta malitia credant in te Domine, vnde Augustinus in psal. 102. ad illa verba, longanimis, & multum misericors, sic habet, vocat vndique ad correctionem, vocat ad pœnitentiam, vocat imperiando tempus viuendi, vocat per Lectorem, vocat per intimam cogitationem, vocat per flagellum correctionis, vocat per misericordiam consolationis, longanimis, & multe misericordie, & paulo post concludit, ergo tu Deus longanimitate tua parcendo ad pœnitentiam adducis, & ser 102. de tempore, sic loquitur, Deus pro ineffabili

pietate sua, non solum nos monet, sed
 etiam rogat, ut nos à peccatis mortiferis
 reuocemus, audiamus illum, dum rogat,
 ne nos postea non audiat ille, qui iudi-
 cat, fili miserere animæ tuæ placens
 Deo Eccles. 30. quid ad hæc responde-
 bit humana fragilitas, Deus te rogat,
 ut tui miserearis, & non vis, causam
 tuam apud te agit, & à te non potest
 impetrare, at sublata potentia suffi-
 cienti ad non peccandum, non mi-
 nus ficta, ac nugatoria esset hæc
 exhortatio, quam exhortatio ad am-
 bulandum directa ad non habentem
 pedes, ideoque recte reprobis non
 solum Augustino dicenti, quid ad
 hæc respondebit humana fragilitas, sed
 etiam Deo sic exhortanti, ac roganti,
 Fili peccasti, non adicias iterum. sto
 ad ostium, & pulso si quis aperuerit
 mihi ianuam, intrabo ad illum: nolo
 mortem peccatoris, sed ut conuertatur,
 & uiuat, responderet, quid me hor-
 taris, rogas, ac mones, dum non pos-
 sum non adijcere nouum peccatum,
 ad quod non adijciendum reddidisti
 me impotentem, nec possum aperire
 ostium

ostium, si deest potentia sufficiens ad aperiendum, da prius, vnde possum aperire, & tunc petas, vt aperi-
 am. Tandem illam Pauli reprehensionem ad Rom. 2. *an ignoras, quia benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit, sic refelleret reprobis, non solum ignoro, sed etiam scio oppositum, nempe, quod Deus non vult me ad pœnitentiam adducere, adimens mihi vires sufficientes, quibus valeam pœnitere.* Hinc Scripturæ testimonijs innixi Patres Concilij Valent. 3. quod celebratum fuit anno 855. sub Lothario Imperatore cap. 2. definiunt; *nec ipsos malos ideo perire, quia boni esse non potuerunt, sed quia noluerunt, suoque vitio in massa damnationis, vel merito originali, vel etiam actuali, permanserunt;* mitto alia Scripturæ loca, quia passim quisque reperiet apud S. Thom. aliosque, inter quos Ruiz tom. de voluntate, & de prædest.

Quid de mente Augustini.

159 **S**ecunda conclusio. Non deesse reprobis in poenam originalis auxilium sufficiens ad consecutionem salutis, adeo clare, ac repetitis vicibus docuit Augustinus, ut ad id suadendum, satis sit referre eius propositiones, in quibus hæc veritas aperte continetur. Prima igitur Augustini propositio est, peccator habet potentiam credendi, & non credit, non quia non potest, sed quia non vult; sic docet tract. 53. in Ioan. *nec sic existimemus fidem nostram esse in libero arbitrio, ut diuino non egeat adiutorio, audiamus Evangelistam dicentem dedit eis potestatem filios Dei fieri, ne omnino existimemus in nostra potestate non esse, quod credimus; verumtamen in utroque illius beneficia cognoscamus, nam & agenda sunt gratie, quia data est potestas, & orandum, ne succumbat infirmitas; aduerte, quod ait esse in nostra potestate, non vero fuisse in Adamo,*
 quo

quo pacto essemus potentes in causa, non in nobis ipsis, & ideo lib. 83. quæst. recte infert quæst. 68. col. 3. non posse peccatorem Deo tribuere, quod peccet, sed tantummodo sibi ipsi; non illi, qui noluerunt venire, debent alteri tribuere, sed tantum sibi, quoniam, ut venirent, vocati sunt; nota particulam taxatiuam, tantum, ut denotet non defectui vocantis, sed solum vocati tribuendum esse, quod non veniant, ob idque coniungit vocationem ad veniendum, cum non aduentu libero, ut appareat defectus esse ex voluntate, non ex impotentia; eadem inculcat serm. 47. de Sanctis in fine, homini adscribendum, quod potius iudicetur reus in die iudicii, quam innocens, inquiens, dicit Dominus, si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet Pater vester cælestis peccata vestra; Rogo vos Fratres, quid delicatius, quid benignius dici potest? in potestate nostra posuit, qualiter in die iudicii iudicemur, quod amplius declarans, subdit rationem, quia non extra nos, sed in nobis

posuit Deus potentiam faciendi id, quod à nobis faciendum requirit; non dixit, vade in orientem, & quare iustitiam, nauiga vsque ad occidentem, vt accipias indulgentiam; dimitte inimico tuo, & dimittetur tibi, indulge, & indulgetur tibi, da, & dabitur tibi; nihil à te extra te querit, ad te ipsum, & ad conscientiam tuam te Deus dirigit, in te enim posuit quod requirat, idem autem est, ponere in nobis, quod requirit à nobis, ac quod prius dixerat, in nostra potestate posuit, qualiter iudicemur.

160 Secunda propositio est, neminem posse, nobis inuito, eripere nobis bonam operationem, vt ait enarrat. in psal. 55. ad ea verba, in me sunt Deus vota tua, his verbis, omnia potest à te auferre inimicus, inuito; hoc (scilicet donum fidei) auferre non potest, nisi volenti, volens habere aurum, perdet aurum, fidem nemo perdet, nisi qui spreuerit; per quæ verba, comparans amissionem auri, cum amissione fidei, docet inimicum, posse me inuito auferre aurum, non

vero fidem, nisi velim, ac proinde
in eo, qui perdit fidem, agnoscit
potentiam, à qua nequit fides aufer-
ri, ni velit, alioquin, vtrumque dice-
ret ab inimicis auferri posse me in-
uito, & tract. 2. in Ioan. circa me-
dium, ait, hominem posse habere
sibi præsentem Deum, si voluntarie
non recedit ab illo, qui quantum est
de se à nemine recedit; opus est,
inquit, ut tu non recedas ab eo, qui
nusquam recedit, opus est, ut non dese-
ras, & non desereris, noli cadere, & non
tibi occidet, si tu feceris casum, ille
tibi facit occasum, si autem stas, præ-
sens est tibi, sed non stetisti, recordare,
vnde cecideris, vnde te deiecit; non
vi, non impulsu, sed voluntate tua;
si etiam male non consentires, stares, il-
luminatus maneres. Quid clarius ad
ostendendum, quod non vi, sed vo-
luntate, ac potestate nostra cadimus,
ac recedimus à Deo.

161 Tertia propositio; Pecca-
tores excusari non posse, quod pec-
cent, quia carent potentia ad non
peccandum, cum Deus det illis adiu-

torium, ut impleant, quod iubet, sine quo excusarentur à peccato. Sic habet tract. 53. in Ioan. post medium, *ne quisquam neget voluntatis arbitrium, & audeat excusare peccatum, audiamus Dominum & precipientem, & opitulantem, & iubentem, quid facere debeamus, & adiuuantem, ut implere possimus.* Vides quomodo coniungit præceptum cum opitulatione, & iussionem cum adiumento, & lib. 3. de lib. arb. cap. 16. ait homines priuatos facultate sufficienti ad non peccandum, non esse reos peccati, vere tamen peccare, quia habent sufficientissimam facultatem, ex eo igitur, quod non accepit, nullus reus est, ex eo vero, quod non fecit, quod debet, iuste reus est, debet autem, si accepit, voluntatem liberam, & sufficientissimam facultatem.

162. Quarta propositio: Deus præstat omnibus sufficiens lumen, gratiæ ad obseruantiam præceptorum, si velint eo uti, ita lib. 1. de gen. ad lit. cap. 3. in fine contra Manichæos, *illud, inquit, lumen non*

irrationalium animalium oculos pascit, sed pura corda eorum, qui Deo credunt, & ab amore visibilium rerum, ac temporalium se ad eius præcepta seruanda conuertunt, quod omnes possunt, si velint, quia illud lumen omnem hominem illuminat, venientem in hunc mundum, quam doctrinam sic confirmat lib. 1. retract. cap. 10. sub initium recognoscens prædictum locum Genesis, verum est omnes homines posse, si velint, sed præparatur voluntas à Domino, & tamen augetur munere charitatis, vt possint; attende, hanc potestatem dici præparatam vniuersaliter omnibus etiam reprobis, ita vt omnes possint, si velint, & epist. 49. quæ est liber sex quæstionum quæst. 2. propius ad medium, ait, voluntatem, auxiliatricem, nunquam defuisse mortalibus ad salutem, hoc est, vt recte sapiant, & saluentur; voluntatem Dei sequuti sunt, qui recte sapuerunt, quæ nunquam deficit ad salutem iustitiæ, pietatisque mortalium, & lib. de vera relig. cap. 55. ad finem, assignans discrimen
in-

inter facultates datas creaturis liberis, ac necessarijs ait, his datam esse facultatem, vt faciant, quantum possint, illis vero, vt faciant, quantum velint, nisi *Deus summe bonus esset, qui & nulli nature, que ab ipso bona esse potest, invidit, & in bono ipso, alia (hoc est agentia libera) quantum vellent; alia (hoc est necessaria) quantum possunt, vt manerent, dedit;* Quod si in Scriptura dicuntur homines non posse operari, scias ibi potestatem aliquando accipi pro voluntate, & ipsum non posse, pro non velle, vt notat Chrysostomus hom. 67. in medio his verbis; *non poterunt, hoc est noluerunt, vt nunquam potestate pro voluntate utitur.*

163 Quinta propositio; in nostra potestate est, vt inferamur, vel excidamus à gratia, amicitia; salute, & ab Ecclesia, vt ait contra Adimantum Manichæi discipulum cap. 27. perpendens illud Pauli ad Rom. 11. *vide ergo bonitatem, & seueritatem Dei, in eos quidem, qui ceciderunt*

YUNB

runt, seueritatem, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate, alioquin, & tu excideris, sed & illi, si non permanserint in incredulitate, inserentur; sic loquens, ostendit Paulus in nostra potestate esse, ut vel inseri bonitati ipsius, vel excidi seueritate mereamur; quæ verba repetit lib. 1. retract. cap. 22. in fine. Ad-
do tamen bonitatem accipi ab Apostolo, pro libera voluntate saluandi omnes, qua ratione opponitur seueritati, seu voluntati puniendi respuentes salutem; loquitur enim ibi de Gentilibus, qui benignitate Dei inserti per fidem in oleam, hoc est Ecclesiam, & consequenter in amicitiam, possunt excidere, si libere recedant, & non permaneant in fide acquisita per gratiam.

164 Iam vero ex allatis testimonijs, sic argumentor, Augustinus, locis citatis, docet omnibus, etiam reprobis dari potentiam sufficientem, ergo non recte Henricus asseueranter pronunciauit, oppositum doceri ab Augustino. Verum, quia
for-

forte contendet saltem in alijs locis contrarium sensisse, ideo hanc calumniam, quam Gallorum aliqui ex eius scriptis eo viuente excitauerant, non meis, sed eiusdem Augustini verbis, depello. Sic ipse ex Gallorum sensu refert oppositionem lib. 2. de bono perseu. cap. 15. sed aiunt, ut scribitis, neminem posse correptionis stimulis excitari, si dicatur in conuentu Ecclesie audientibus multis; ita se habet de predestinatione predefinita & intentione voluntatis Dei, ut alij ex vobis de infidelitate, accepta obediendi voluntate, veneritis ad fidem, vel accepta perseuerantia maneatis in fide; ceteri vero, qui in peccatorum delectatione remoramini, ideo non dum surrexistis, quia nondum vos adiutorium gratie miserantis erexit; Veruntamen, si qui estis, nec dum vocati, quos gratia sua predestinauerit eligendos, accipietis eandem gratiam, qua velitis, & sitis electi: & si qui obeditis, si predestinati estis reijciendi, subtrahentur obediendi vires, ut obedire cessetis. Audistis calumniam, quod Deus sub-

tra-

trahat obediendi vires non prædestinatis, ut cessent obedire, quas tamen dedit prædestinatis, ut venirent ad fidem, & gratiam, ac in ea permanerent; audiatis pariter, quid immediatè subdat in sui, & Catholici dogmatis defensionem, Augustinus: *ista cum dicunt* (hoc est calumniatores) *ita nos à confitenda Dei gratia, idest, quæ non secundum merita nostra datur, & à confitenda secundum eam prædestinationem Sanctorum deterrere non debent, sicut non deterrermur à confitenda præscientia Dei si quis de illa sic loquatur, ut dicat, sine nunc recte vivatis, sine non recte, tales vos eritis postea, quales Deus futuros esse præsciuit, vel boni, si bonos, vel mali, si malos. Vides quomodo ex his, quæ intulerant Galli de prædestinatione, alijs vero de præscientia, non deterreatur Augustinus persistere in sua, ac fidei sententia, confitendo gratiam datam gratis à Deo, ut omnes possint obedire, si velint, ac saluari.*

mus doctrinæ Augustinianæ sectator, loquens de auxilijs collatis omnibus ad salutem, sic scribit lib. 1. de voc. gent. cap. 5. credimus, ac piissime confitemur, quod Deus nulli nationi hominum, bonitatis suæ dona subtraxit, unde & inexcusabiles facti sunt, quia Deos sibi dona fecerunt, & quæ creata erant ad utendum, venerata sunt ad colendum, & lib. 2. cap. 4. initio, ne in præteritis quidem seculis, hæc eadem gratia, quæ post Domini nostri Iesu Christi resurrectionem, ubique diffusa est, desuit mundo; & cap. 28. sicut qui crediderint, iuvantur, ut in fide manent, sic etiam, qui non crediderunt, iuvantur, ut credant, & quemadmodum illi in sua habent potestate, ut exeant, ita & isti in sua habent potestate, ne veniant; fitque manifestum, quod diversis, atque innumeris modis, omnes homines vult Deus salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire, sed qui venerunt, Dei auxilio diriguntur, qui non venerunt, sua pertinacia reluctarunt. Quapropter idem S. Doctor in respons. ad 7. & 8. obiectiones

nes Vincentianas, & 14. obiectionem Gallorum, contra doctrinam Augustini, reijcit tamquam impias, ac blasphemias, has duas propositiones, primam, *hæc est voluntas Dei, ut magna pars Christianorum salva esse, neque velit, neque possit: secundam, non vult Deus, ut omnes Catholici in fide perseuerent, sed vult, ut inde magna pars apostatet, ut refert Ruiz disp. 16. de prædest. sect. 1. num. 7. & disp. 19. de vol. sect. 6. num. 8. & 9. vbi refellens asserentes Deum nolle, ut creaturæ possint esse saluæ, subtrahendo potestatem, ac vires, per quas consequi valeant salutem, sic concludit; Porro, ne posteris de tanti Doctoris Augustini sententia maneret ratio dubitandi, Dei providentia permisit, ut de hoc articulo (scilicet voluntatis diuinæ de salute omnium, & de potentia eis data ad illius consecutionem) plurima contra doctrinam Augustini obijcerentur, inspiravitque Prospero, ut obiectionibus satisfaciens, illius mentem sapius explicaret, ut iam, qui contra Prosperum senserit, non*

pos-

possit de eodem cum Augustino sentire.

166 Postremo, refellendum est aliud Henrici corollarium cap. 4. §. 10. vers. expedienda hic est difficultas, ubi sic loquitur; tanta per peccatum Adæ contracta est impotentia ad proxime expedite operandum, ut si idem omnino adiutorium datum Adæ ad perseverandum, nobis in statu naturæ lapsæ donaretur, non esset sufficiens ad amouendam illam impotentiam perseverandi, ut ait S. Doct. lib. de correptione & gratia cap. 12. prope finem, hæc tradens; si in tanta infirmitate vitæ huius, in qua infirmitate propter elationem reprimendam perfici virtutem oportebat, ipsis relinqueretur voluntas sua, ut in adiutorio Dei, sine quo perseverare non possent, manerent, si vellent, nec Deus in eis operaretur, ut vellent, inter tot, ac tantas infirmitates voluntas ipsa succumberet, & ideo perseverare non possent, quia deficientes infirmitate, nec vellent, aut non ita vellent infirmitate voluntatis, ut possent. Refellendum inquam.

pri-

primo, quia miscet duo contradictoria, nam si adiutorium Adami fuit datum ad operandum cum maxima facilitate, ut ait, idem S. Doctor, utique posteri ob infirmitatem ortam ex lapsu, non poterant cum eodem adiutorio operari faciliter, sed poterant cum difficultate, quæ non reddit hominem impotentem simpliciter, sed impotentem ad operandum sine conatu, & sine victoria, siquidem difficultas opponitur facilitati, non vero potentiæ operandi, unde quando difficultas est adeo ingens, ut reddat impotentem, tunc non est mera difficultas, sed impotentia, quæ doctrina est S. Tho. in 2. dist. 28. quæst. 1. art. 2. in corp. ut dicam.

167 Secundo, quia male pro se adducit Augustinum, qui distinguens eo loco donum dans vires ad perseverandum à dono dante vires simul, & perseverantiam exemplo alimentorum, quæ reddunt hominem potentem ad vivendum, non tamen, ut actu vivat, subdit posteros infirmos

mos infirmitate orta ex originali ad-
 huc lapsuros in peccatum, non quia
 eis defuisset auxilium, sine quo per-
 manere non possent, & possent ma-
 nere si vellent, sed illud tantummo-
 do datum prædestinatis, quo Deus
 operatur in eis, vt perseuerent, ac
 velint; vt liquet ex eius verbis, *si in
 tanta infirmitate ipsis relinqueretur
 voluntas sua, vt in adiutorio Dei, sine
 quo perseuerare non possent, manerent,
 si vellent, nec Deus in eis operaretur,
 vt vellent, infirmitate sua voluntas
 ipsa succumberet; quapropter poste-
 ris infirmis non negat Augustinus
 in ea hypothese potentiam ad perse-
 uerandum, sed illam potius suppo-
 nit, subdens cum ea non actu per-
 seueraturos ob infirmitatem, qua de-
 ficerent, nec vellent actu permane-
 re, aut non ita vellent, vti volunt
 prædestinati, eo quia non poterant,
 vtpote priuati eo dono, quod vltra
 potentiam perseuerandi, dat actua-
 lem perseuerantiam, seu posse simul,
 & velle, ideoque, quia non poterant
 cum illo primo adiutorio actu per-
 ma-*

manere, quemadmodum, nec permansit Adam, quamuis non infirmus, sed fortis; ac robustus, sic concludit; subuentum est ergo infirmitati voluntatis humanae, ut diuina gratia indeclinabiliter, & inseparabiliter ageretur, & ideo, quamuis infirma non deficeret, neque aduersitate aliqua vinceretur: ita factum est, ut voluntas hominis inualida, & imbecilla in bono adhuc paruo, perseueraret per virtutem Dei, cum & voluntas primi hominis fortis, & sana in bono ampliore non perseuerauerit, habens virtutem liberi arbitrii, quamuis non defuturo adiutorio Dei, sine quo non posset perseuerare, si vellet, non tamen tali, quo Deus in illo operaretur, ut vellet; fortissimo quippe dimisit, atque permisit facere, quod vellet, infirmis seruauit, ut ipso donante, inuictissime, quod bonum est, vellent, nec hoc deserere inuictissime nollent. quibus verbis, dum ait subuentum esse infirmitati humanae, non per adiutorium sine quo non, sed per illud aliud, quo voluntas adhuc imbecilla indeclinabiliter, & in-

N

se-

separabiliter ageretur, & perseveraret in bono; non adimit potentiam ad perseverandum, sed actualem perseverantiam, quæ est effectus secundi adiutorij, quod non datum est Adam forti; sed postero infirmo.

Sectio secunda diluuntur obiectiones.

168 Obijcies primo: Auxilium datum Angelis reprobis, & Adamo in statu innocentiae non fuit efficax, sed sufficiens, aliter ambo stetit in statu acceptae iustitiae, sed Augustinus lib. de corrept. & gr. cap. 11. & 12. docet homini fuisse denegatum in poenam peccati auxilium collatum primo homini, & Angelo, ergo docet homini lapsio fuisse denegatum auxilium sufficiens: minor patet ex verbis Augustini de corr. & grat. cap. 11. post medium; si hoc adiutorium, Angelo, vel homini cum primum facti sunt, defuisset, quoniam, non talis natura facta erat, ut sine adiutorio posset manere si vellet, non utique sua culpa cecidissent, adiutorium quippe defuisset, sine quo manere
non